

ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙОВИЧ ЛІСОВИЙ: ЛІКАР, УЧЕНИЙ, ПЕДАГОГ – ТВОРЕЦЬ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Володимир Миколайович Лісовий – відомий український лікар-уролог, учений, педагог, організатор медичної освіти та охорони здоров'я, професор, член-кореспондент НАМН України, президент Асоціації урологів України. Його професійний шлях є прикладом послідовного поєднання клінічної практики, наукової діяльності, підготовки медичних кадрів та розбудови сучасної системи медичної освіти.

Від студентських років до професії лікаря

Володимир Миколайович Лісовий народився 2 жовтня 1956 року в Харкові в родині службовців. Навчався у фізико-математичній школі.

У 1973 році вступив до Харківського медичного інституту, який закінчив у 1979 році з відзнакою. Уже під час навчання визначився його інтерес до наукової роботи. На п'ятому курсі була опублікована перша наукова праця – «Закриті травми нирок».

Після закінчення інституту В. М. Лісового за рекомендацією Вченої ради було направлено до клінічної ординатури за спеціальністю «урологія». У 1979–1980 роках він очолював молодіжну студентську організацію Харківського медичного інституту.

У 1980–1982 роках проходив військову службу.

Після повернення до Харкова у 1982 році продовжив клінічну ординатуру на кафедрі урології під керівництвом професора Володимира Івановича Шаповала. Працював старшим лаборантом, а в 1984–1987 роках навчався в аспірантурі. З 1987 року – асистент кафедри урології.

Наукове становлення

Саме аспірантура стала важливим етапом формування В. М. Лісового як ученого та лікаря-дослідника. Його наукові інтереси були пов'язані з проблемами функціонального стану нирок, діагностики та лікування урологічних захворювань.

У 1988 році він захистив кандидатську дисертацію, присвячену функціональному стану нирок при хронічному пієлонефриті. Наукова робота була безпосередньо пов'язана з клінічною практикою і спрямована на поглиблення розуміння механізмів розвитку та перебігу захворювань нирок.

Наприкінці 1992 року В. М. Лісовий вступив до цільової докторантури Науково-дослідного інституту урології та нефрології Міністерства охорони здоров'я і Академії наук України в Києві. Докторантура стала наступним етапом його наукового становлення та розширення дослідницької проблематики.

У 1995 році він працював старшим науковим співробітником, а в 1995–1996 роках – провідним науковим співробітником Харківського інституту медичної радіології АМН України.

Результатом цього періоду стала докторська дисертація «Оптимізація вибору та підвищення ефективності променевої діагностики захворювань нирок». Роботу було завершено у 1996 році, а захист відбувся у 1999 році. У 1997 році В. М. Лісовому присвоєно вчене звання професора.

Поряд із власними дослідженнями В. М. Лісовий приділяв увагу історії української медицини. Протягом 25 років він досліджував біографію та професійну діяльність видатного українського трансплантолога професора Юрія Юрійовича Вороного. Результатом цієї роботи стала, зокрема, монографія «Юрій Юрійович Вороний – піонер вітчизняної трансплантології: статті, документи, фотографії».

Науковий доробок В. М. Лісового налічує понад 800 наукових публікацій, десятки винаходів і патентів. Кафедра як осередок професійної та освітньої підготовки

З січня 1996 року Володимир Миколайович очолює кафедру урології, нині – кафедру урології, нефрології та андрології імені професора А. Г. Подреза Харківського національного медичного університету.

Кафедра стала для нього не лише місцем викладацької роботи, а й центром підготовки лікарів, науково-педагогічних кадрів та розвитку нових напрямів медичної освіти. За роки керівництва

було розширено та переоснащено клінічну базу, створено проблемну науково-дослідну лабораторію андрології та репродукції людини.

Особливого значення набуло впровадження андрології як окремого напрямку підготовки. За ініціативи В. М. Лісового було розроблено першу в Україні та нині єдину національну навчальну програму з дисципліни «Андрологія» для вищих медичних навчальних закладів.

Важливим напрямом роботи стало вдосконалення післядипломної підготовки лікарів, розвиток інтернатури, клінічної ординатури, аспірантури та докторантури. Кафедра забезпечує підготовку фахівців з урології, нефрології та андрології, а також підвищення кваліфікації лікарів.

Професійний досвід, наукові дослідження та клінічна практика В. М. Лісового були безпосередньо інтегровані в освітній процес. Майбутні лікарі отримували можливість навчатися не лише за підручниками, а й на основі сучасних клінічних технологій, діагностичних методів та практичної роботи з пацієнтами.

Розвиток університету та медичної освіти

У 2005 році Володимир Миколайович Лісовий був обраний ректором Харківського державного медичного університету. У 2007 році університет отримав статус національного.

За роки його керівництва суттєво розширилася структура університету та його матеріальна й клінічна база. Було створено та розвинено нові навчальні, наукові й лікувальні підрозділи, серед яких Науково-дослідний інститут гігієни праці та професійних захворювань, Харківський центр серцево-судинної хірургії, Український інститут клінічної генетики, Науково-практичний центр доклінічних і клінічних досліджень, стоматологічний університетський центр.

Шляхом реорганізації окремих структур було створено Навчально-науковий медичний комплекс «Університетська клініка». Університет уперше з 1950-х років отримав власну клінічну базу – на 200 ліжок із можливістю здійснювати до 10 тисяч амбулаторних відвідувань.

Значна увага приділялася розвитку освіти іноземних студентів. Було створено три факультети для іноземних громадян, Навчально-науковий інститут для іноземних громадян, а кількість іноземних студентів зросла приблизно з 15 до 45 відсотків. Університет приймав на навчання понад 4 тисячі іноземних громадян із 78 країн світу.

Розширювався перелік освітніх програм. Окрім традиційної підготовки лікарів, було започатковано бакалаврські програми з медсестринства, медичної діагностики та лікувальних технологій, фізичної реабілітації, соціальної роботи, а також магістерські програми з медсестринства,

медичної діагностики та лікувальних технологій, державного управління та педагогіки вищої школи.

Окремим напрямом стало вдосконалення навчального процесу та його матеріально-технічного забезпечення. Проводилися ремонти й реконструкції навчальних приміщень із використанням енергозберігальних технологій, оновлювалися аудиторії, створювалися симуляційні класи, впроваджувалася електронна система пропуску.

Значно розширено можливості університетської бібліотеки: функціонували три абонементи, дві читальні зали, чотири зали для самостійної роботи на 350 місць, п'ять книгосховищ. Було створено Репозитарій ХНМУ.

Важливою складовою розвитку університету стала його міжнародна інтеграція. Зберігалось членство в Міжнародній асоціації університетів та реєстрі медичних університетів BOOЗ, університет увійшов до міжнародного каталогу Avicenna Directory, отримав сертифікат відповідності системи управління якістю стандартам ISO. В. М. Лісовий був одним із засновників Українсько-німецької медичної асоціації та Української асоціації гендерної медицини.

У 2019 році, після завершення ректорського контракту, В. М. Лісовий не брав участі в наступному конкурсі на посаду ректора. Трудовий колектив обрав його Почесним ректором Харківського національного медичного університету. Із другої половини 2019 року він очолював Вчену раду університету та працював радником ректора.

Учитель і наставник

Для Володимира Миколайовича Лісового підготовка медичних кадрів завжди була невіддільною від практичної медицини та науки.

Створення та розвиток науково-педагогічної школи стало одним із вагомих результатів його багаторічної діяльності. Під його керівництвом підготовлено 11 докторів та 24 кандидати наук, які продовжують працювати у медицині, науці та освіті.

Під його керівництвом сформувалася школа фахівців, для яких професійна підготовка поєднується з дослідницькою роботою та практичною медициною. Особливе місце у цій системі посідають підготовка науково-педагогічних кадрів, розвиток післядипломної освіти та впровадження сучасних форм практичного навчання.

Власний професійний шлях – від студента та лікаря до професора, завідувача кафедри, ректора університету та організатора системи охорони здоров'я – В. М. Лісовий розглядає як безперервний процес професійного розвитку.

Його діяльність відзначена Державною премією України в галузі науки і техніки, званням

«Заслужений лікар України», орденом князя Ярослава Мудрого, повним кавалерством ордена «За заслуги», Золотим знаком Європейської асоціації урологів, орденом Бельгійського королівського наукового товариства та іншими державними, професійними й громадськими нагородами.

Сьогодні Володимир Миколайович Лісовий продовжує поєднувати клінічну, наукову та педагогічну діяльність в якості Президента асоціації урологів України та професора кафедри. Його внесок у розвиток медичної освіти визначається не лише створеними структурами й новими освітніми програмами, а передусім

сформованою ним школою та поколіннями лікарів і науково-педагогічних працівників, підготовлених за роки його професійної та університетської діяльності.

Колективи

Харківського обласного медичного клінічного центру урології і нефрології ім. проф. В. І. Шаповала,

Кафдери урології, нефрології, андрології та дитячої урології ім. проф. А. Г. Подреза Харківського національного медичного університету,

Президія Асоціації урологів України.